

Dr. Fülöp Sándor
a jövő nemzedékek
országgyűlési biztosa
részére,

1051 Budapest, Nádor
u.22.

Tisztelt Országgyűlési Biztos úr!

A Jövő Nemzedékek Országgyűlési Biztosának a BHD Hőerőmű Zrt. által a Szerencsi Keleti Ipari Parkban létesítendő szalmatüzelésű erőmű örökségvédelmével kapcsolatos állásfoglalásának tervezetéhez a következő észrevételeket teszem:

I. Általános észrevételek

1. A megküldött anyag hiányos abban a tekintetben, hogy az érdemi részét képező „Ajánlások, intézkedések” című fejezetet nem kaptuk meg. Mivel nincs arra lehetőségünk, hogy a megismert anyagból levont ombudsmani következtetés megalapozottságáról is kifejthessük álláspontunkat, így észrevételeink csak a megismert részekre vonatkozó előzetes véleménynek tekinthetők.

2. Az állásfoglalás teljes anyagának gondolatmenetére rányomja a bélyegét az a tévedés, mely szerint az erőmű engedélyeztetési folyamatában nem volt arra lehetőség, hogy a világörökségi szempontok a hatósági eljárásban érvényesíthetők legyenek, így azok nem is történtek meg.

Nyomatékosan hangsúlyozzuk, hogy a Tokaji Borvidék világörökségi felterjesztési dokumentációja a világörökségi szempontok érvényesítését az egymásra épülő építési szabályzatok előírásaiban rendeli el figyelembe venni.

Így Szerencs város településrendezési terve látvány szempontjából védettnek minősíti a 37-es út mindkét oldalát, és az építési engedélyeket a Világörökségi Tervtanács egyetértő állásfoglalásához köti. Ennek megfelelően munkarendben beépítettük a tervtanács konzultációkat és a Kulturális Örökségvédelmi Hivatallal a beruházás világörökségi szempontú egyeztetéseket, amelyek megtörténtek.

Borsod-Abaúj-Zemplén megye főépítésze mindaddig nem járult hozzá a szerencsi településrendezési terv módosításához, míg a tervtanács illetve a KÖH nem találta azokat megfelelőnek. Az egyeztetési folyamat anyagait igény esetén rendelkezésükre tudjuk bocsátani. Ezek a dokumentumok természetesen elérhetők a tervtanácsnál valamint a KÖH -nál is.

3. Az ombudsmani állásfoglalás abból a feltételezésből indul ki, hogy a jövő nemzedékének legfontosabb érdeke a környezeti terhelés minél alacsonyabb szintre való mérséklése, nem pedig elfogadható környezeti terhelés mellett a munkanélküliség, a nyomor, a kiszolgáltatottság csökkentése. Félő, hogy e téves alapállásból téves következtetéseket vonnak le a tanulmány készítői.
4. A megküldött anyag állítása szerint a Tokaji Borvidék Kultúrtáj területén működő egyes társadalmi szervezetek kezdeményezésére indult az ombudsmani vizsgálat. Ezek feltételezhetően az erőmű ellen tiltakozó egyesületek voltak. (Erre abból az agresszív stílusból is következtetünk, mely szerint megszabják az ombudsmannak, hogy milyen végkövetkeztetést vonjon le: tegyen ajánlást..., szólítsa fel... stb.).

Az ombudsmani hivatal azonban nem tartotta be teljes körűen a vizsgálati eljárás során a „hallgattassék meg a másik fél is” alapkövetelményét, nem vették fel a kapcsolatot az erőmű mellett kiálló társadalmi szervezetekkel, így a Szerencs és Környéke Fejlődéséért Egyesülettel, a Szerencsi Vállalkozói Klub Egyesülettel vagy a megszűnt Mátra Cukor Zrt. Szerencsi Gyárának munkavállalói képviselőivel.

5. A világörökségi hatástanulmányban megfogalmazott, a kisebb erőmű létesítésére vonatkozó ajánlás valójában a borászok egyik korábbi követelésének felel meg. Azzal, hogy cégünk a javaslatot elfogadta, lehetőség nyílt a világörökségi címmel kapcsolatos, egyes települések ellentétes érdekeiből fakadó vita megnyugtató megoldására. Aki ma azt akarja elérni, hogy egyáltalán ne létesüljön biomassza erőmű Szerencsen, az a térség békéjét és az egyébként is problémákkal terhelt megítélt világörökségi címet kockáztatja. Azok a települések ugyanis, amelyek emiatt vesztesnek érzik majd magukat, mindent el fognak követni, hogy megszabaduljanak a címhez kapcsolódó kööttségektől.

II. Konkrét észrevételek

5. oldal 19. pont

Szerencs polgármestere nem csupán néhány kiigazítást kért, hanem rámutatott arra, hogy a jelentés több fontos és hangsúlyos megállapítása nem felel a valóságnak.

8. oldal 31. pont, 9. oldal 39. pont

Kérjük megjegyezni, hogy a beruházó álláspontja szerint a nagy tömörségű bálákra való áttérés miatt a napi kamionforgalom nem fogja meghaladni az 50 gépkocsifordulót (lásd az Ön anyagának 63. pontját)

10. oldal 40. pont

A BHD Hőerőmű Zrt-nek a biomassza erőmű üzemeléshez nem létkérdés az energiatüzelő termelése és felhasználása. Az energiatüzelő-beszállítás a gazdák igénye volt. Amennyiben ezt bárki megtiltana, úgy lehetséges, hogy mi energiatüzelőt ne használjunk fel. Amennyiben ezt Önök illetve bármely hatóság előírja és jogszerűen megtiltja, mi ehhez tartjuk magunkat.

10. oldal 43. pont

A KAT területeken az FVM szakembereinek nyilatkozata alapján termelhető a szántóművelés felhagyása után, illetve a felhagyás következményeként évelő energianövény, amely az ültetést követően 12 éven keresztül nem igényel szántást illetve egyéb talajművelést.

11. oldal 45. pont

Ismételten hangsúlyozzuk, hogy az energiatüzelő felhasználása nem feltétele az erőmű üzemelésének, a BHD nélkülözni tudja annak felhasználását. Az energiatüzelő termelése és értékesítése a gazdák érdeke.

12. oldal 49. pont

A 2008. február elején megküldött részletes jelentés hivatkozott alapvető megállapításai az igazsággal ellentétes tartalmúak. Szomorú és felháborító, hogy a jelentés valótlan, negatív tartalma Magyarországot kedvezőtlen fényben tünteti fel.

13. oldal 52. pont

Ez a jelentés a Szerencsi Ipari Parkban megvalósítandó biomassza kis erőműre vonatkozik. Miért szerepel akkor most egy régebbi, más helyszínre (Miskolc, Diósgyőri Ipari Park területére) vonatkozó negatív megállapítás?

Bizonyára nehezményezné országgyűlési biztos úr, ha az Ön régebbi jogviszonyaival kapcsolatosan fogalmazna meg bárki kritikát jelenlegi ténykedése kapcsán.

Ezt a megállapítást kérjük törölni.

15. oldal 60. pont

Nehezményezzük, hogy Ön csak a beruházást ellenző civil szervezeteket hallgatta meg és nem kereste meg pl. a Szerencs és Környéke Fejlődéséért Egyesületet, és a volt cukorgyári dolgozók munkavállalói képviselőit, akik érdekeltek abban, hogy az erőmű megépüljön és ez által munkahelyek legyenek, valamint a Vállalkozói Klub Egyesületet, akik a beruházás megvalósításában, kivitelezési munkáiban és az erőmű üzemeltetésében is érdekeltek.

26. oldal 111. pont

Ez a pont hatósági eljárással kapcsolatos megállapításokat tartalmaz, de a benne foglaltak félrevezetőek. Szeretném leszögezni, hogy a dán Bioener cég által szállított technológia egyértelműen a „legjobb elérhető technológia” (BAT) Ennek bizonyítására csatoljuk az ETV-Erőterv Zrt. által készített anyagot. Ugyancsak csatoljuk a Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium állásfoglalását arról, hogy a szerencsi erőmű BAT alapon létesül.

27. oldal 112. pont

Egyértelműen le kívánjuk szögezni, hogy az időjárástól függő 30-32 %-os hatásfok kondenzációs biomassza hőerőmű esetén kellően jó hatásfoknak számít. Sajnos a bemenő hőteljesítmény fennmaradó része az esetek többségében nem hasznosítható. Példaként hosszú listát tudnánk felsorolni, kezdve a Mátrai Hőerőművel a Paksi Atomerőműig, melynek blokkjait hőfogyasztó hiányában is bővítik illetve tervezik bővíteni.

Viszont a szerencsi biomassza erőműben a hulladék hő jelentős része hasznosításra kerül az erőmű mellett létesülő üvegház rendszerben.

27. oldal 113. pont

A szállításból adódó ÜHG kibocsátás 374 t CO₂ ekvivalens értéket elfogadjuk, de kérjük szerepeltetni mellette a biomassza erőmű által megtakarításra kerülő 227.000 t/év CO₂ értéket, amelyből látszik, hogy a szállításból adódó kibocsátás nem éri el a megtakarítás egy százalékát sem (mintegy másfél ezrelék).

27. oldal 115. pont

Nem értünk egyet.

Az olajár növekedése az előző pontban leírtak miatt 1 %-ot el nem érő mértékig játszik negatív és 99 %-ot meghaladó mértékben pozitív szerepet.

Így az országnak a megtakarítása egyértelműen nő, az energiafüggőség pedig csökken. A klímavédelmi és energiafüggőséget csökkentő hatás nem vitatható. Ha vitatni kívánja: számokkal, tényekkel kérjük támassza alá.

28. oldal 118. pont

A pont megállapításával kategorikusan nem értünk egyet.

A szerencsi biomassza erőmű a BAT technikán alapul. (Lásd a mellékelt Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztériumi állásfoglalást és az ETV-Erőterv Zrt. által készített, becsatolt szakmai anyagot.)

29. oldal 120. pont

Ismételten kihangsúlyozzuk, hogy a szerencsi biomassza erőmű a BAT ismérveinek teljesen megfelel: az „olyan technika” amely az azonos

teljesítményű fosszilis erőművekkel összehasonlítva a környezetre gyakorolt hatást jelentősen mérsékli.

29. oldal 122. pont

A megállapításokból úgy tűnik, mintha valami az engedélyekkel kapcsolatosan nem lenne rendben. Kérjük kihangsúlyozni, hogy az engedélyeket törvényesen kaptuk meg, azok jogerősek és végrehajthatóak.

32. oldal 134. pont utolsó bekezdése

Nincs egzakt meghatározás arra, hogy mit jelent az emberléptékű iparterület. Ki határozza meg, hogy mi az emberléptékű iparterület? Mi a mértékegysége az emberléptékű iparterületnek?

34. oldal 143. pont

Egyetértünk, hogy az erőmű sorsa a jövő nemzedékek élet-lehetőségeit e tájon komolyan érinti, méghozzá POZITÍVAN. Kérjük ezt is hangsúlyozni.

35. oldal 144. pont utolsó mondata

Nem a megszűnt szennyezést nem ésszerű kiváltani újabbal, hanem a megszűnt munkahelyeket szükséges újabbakkal pótolni. Mindezt tesszük olyan módon, hogy a cukorgyár fosszilis erőművét biomassza erőművel váltjuk ki úgy, hogy a szállítási terhelés több mint 1 millió tonna /évről 280 ezer tonna /évre csökken.

36. oldal 150. pont

A munkahelyteremtő hatás nem megítélés tárgya, hanem ténykérdés. Az ezzel kapcsolatos anyagok bármikor az Ön rendelkezésére állnak. Kérjük, ragaszkodjon a tényekhez.

37. oldal 154. pont

Az állam valóban számos módon közvetlenül és közvetetten módon támogatja a beruházást, de nem eléggé, hiszen a támogatások ellenére ez a fejlesztés messze hátrányosabb helyzetben van, mint bármely szomszédos ország hasonló beruházása. Példaként említeném Szlovákiát, ahol több mint 50 %-kal magasabb a megújuló villamos energia egységára, mint Magyarországon, amellett, hogy a befektetők számára nem létezik árfolyamkockázat, mivel az ország törvényes fizetőeszköze az euró.

39. oldal 162. pont

Az utolsó mondat megállapításai tévesek. Szívesen rendelkezésre bocsátunk szakirodalmi adatokat, számításokat. A szerencsi biomassza erőmű esetében az átlagos szállítási távolság 54 km és ez

gazdaságosnak mutatkozik. A szállítás energiaigénye ebben az esetben is jelentősen az Ön által kívánatosnak tartott 1 % alatt marad.

39. oldal 163. pont

Az évi 374 t CO₂ mellett kérjük szerepeltetni a 227.000 t/év CO₂ kibocsátás csökkenést is, mint az erőmű üzeméből következő eredményt.

39. oldal Összegzés

Hiányolom, hogy az összegzés nem tartalmazza:

- Az erőmű a hatályos jogszabályokban előírt módon szerezte meg az összes, a megvalósításhoz szükséges engedélyt.
- Jelenleg a törvényeknek megfelelően jogerős engedélyekkel rendelkezik ahhoz, hogy az erőmű felépüljön.
- A beruházó az engedélyezés folyamatában figyelembe vette a KÖH elvárásait. A KÖH igényeinek megfelelően az erőművet többször áttervezette, a 37-es úttól 150 méterre beljebb vitte, 6 méter mélyre lesüllyesztette és 5 méter magas dombokkal veszi körbe, melyekre tájépítész által tervezett növényzet kerül abból a célból, hogy az erőmű a leginkább környezetbe simuló legyen. A KÖH és a Tervtanács igényeinek teljesítése több mint félmilliárd forint többletköltséget jelent.
- A Szerencsi Biomassza Erőmű a BAT „legjobb elérhető technológia” alkalmazásával létesül. Környezetvédelmi, vidékfejlesztő beruházásnak minősül.
- A beruházás elősegíti Magyarország megújuló energiatechnológia részarányára tett vállalásának teljesítését, csökkenti az üvegházhatású gázok kibocsátását, valamint csökkenti Magyarország energiatülségét.
- Az erőmű megvalósítása Szerencs városának és a szerencsi kistérségben lakóknak érdeke.
- A bezárt cukorgyár, a munkahelyek megszűnése és növekvő munkanélküliség miatt az erőmű mielőbbi megvalósítása elengedhetetlenül fontos.
- A beruházás szerves részét képezi egy 12 ha területű üvegház-rendszer, ahol virágokat és zöldséget (paradicsom, paprika, uborka) termesztenek. Ez egyfelől a hulladék hő hasznosítását jelenti, másrészt közvetlenül 200 fő részére további munkahelyet teremt.

Tisztelt Országgyűlési Biztos úr!

Az anyag megküldött részének ismeretében alapos okunk van feltételezni, hogy a hiányzó „Következtetések, ajánlások fejezetben” nem kívánják támogatni a biomassa erőmű létesítését, félő, hogy ellene foglalnak állást. Aggodalmunkat alátámasztja a köztársasági elnök 2007. december 5-én tett kijelentése, amikor Nagy Boldizsár a jövő nemzedékek ombudsmani jelölésekor arra utalt, hogy „nyilván az egész társadalom azt várja, hogy rohanjon Szerencsre és feküdjön az árokba...” Nem tartjuk ugyanis valószínűnek, hogy a köztársasági elnök mást vár el e konkrét ügyben a jelenlegi ombudsmantól.

Ezúton is tisztelettel szeretném felhívni a figyelmét a megalapozatlan, valótlan tartalmú állításokra épített ajánlások következményeire.

A közvélemény olyan félrevezető képet kaphat, amely szerint az erőmű nem rendelkezik megfelelő engedélyekkel, a hatósági eljárás során a beruházás vezetői és a cég tulajdonosai nem a hatályos törvényeknek megfelelően jártak el, hibát hibára halmoztak.

Az Önök által készített, pontatlanságokat, valótlan állításokat is tartalmazó tanulmány azt sugallja, hogy nem szabad a beruházás megvalósításában részt venni, azzal közösséget vállalni. Az állásfoglalás jelen formájában történő közzé tétele a beruházás további késedelmét idézheti elő, a BHD Zrt-nek pedig jelentős károkat okozna.

Végül, de nem utolsó sorban arra a veszélyre szeretném ismételtten felhívni a figyelmét, hogy egy nem teljes körű és megalapozott állásfoglalás a térség békéjét és a világörökségi címet veszélyezteti és olyan üzenete is van, hogy a befektetőknek a jövőben is el kell kerülni ezt a vidéket. A gazdasági recesszió idején ennek pedig beláthatatlanok a következményei és kilátástalanságot jelent a jövő nemzedékeknek.

Az anyag további egyeztetése céljából állunk szíves rendelkezésére.

Budapest, 2009. április 8.

Üdvözlettel

Hujber Ottó